

Uspešna obnova suhozidane škarpe v Lipi na Krasu

Sredi oktobra se je srečno razpletla zgodba o delavnici suhozidne gradnje v Lipi na Krasu, ki jo je Partnerstvo za kraško suhozidno gradnjo organiziralo z vaškim društvom Škrļa iz Lipe.

Delavnica je bila namenjena širjenju znanja zidanja »na suho« in ohranjanju kraških suhozidanih zidov, ki predstavljajo izjemno dediščino Krasa. Novost tokratne akcije je, da je bila prvič izvedena v Občini Miren - Kostanjevica.

O tehniki suhozidne gradnje

Uvodno predavanje o tehnologiji in tehnikah gradnje je bilo v lip'nskem vaškem domu izvedeno v začetku oktobra. Izkušeni »suhozidar« **Boris Čok** je udeležencem razkril marsikatero zanimivost suho zidanih zidov. Pojasnil je tudi najpomembnejše tehnične principe, ki omogočajo njihovo trdnost in trajnost. Večina suhozidov, ki jih danes vidimo na Krasu, je bila zgrajena pred več kot sto leti, veliko njih je starih več stoletij ali celo tisočletij. Predstavljajo izjemno dediščino, ki so nam jo zgradili naši predhodniki.

Praktična gradnja

Praktični del delavnice je bil zaradi dežja izveden z enotedensko zamudo. Domačine iz Lipe in prostovoljce je pričakalo krasno jesensko vreme. 22 sodelujočih se je pod mentorstvom izvedenca suhozidne gradnje **Mitje Kobala** iz Branika lotilo obnove zanemarjenega podpornega zidu ob vzhodnem vstopu v vas. Škarpa ni bila v tako slabem stanju, da bi bilo potrebno

odstranjevanje kamena in ponovno postavljanje v celoti, zato so bili »razdrti« in na novo zloženi samo najbolj poškodovani deli ter v celotni dolžini urejen zgornji zaključek zidu. Ob razmeroma velikem številu rok je delo napredovalo zelo hitro: do kosila, v dobrih 4 urah, je bila škarpa urejena v celotni dolžini – skoraj 70 m zidu! Vsi udeleženci si zaslužijo posebno pohvalo, ostali pa vabljeni na katero od prihajajočih akcij Partnerstva za kraško suhozidno gradnjo, s pomočjo katere bo novega življenja deležen še kakšen kraški zid. Več o akcijah in o obnovi suhozidov lahko izveste na spletnih straneh <https://www.facebook.com/partnerstvokraskesuhozidnegradnje/>

in <http://kraskagradnjanasuh.wixsite.com/suhozidnagradnja>, kjer so prosto dostopni tudi priročniki in drugo gradivo v zvezi s suhozidno gradnjo.

Besedilo in foto: Nataša Kolenc
Društvo Škrļa Lipa
Partnerstvo za kraško suhozidno gradnjo

Kraška suhozidna gradnja vpisana na UNESCO seznam nesnovne dediščine človeštva

Kraška suhozidna gradnja je z novembrom 2018 postala uradno najvišje priznana vrednota matičnega Krasa, kamor spada tudi del mirenske občine. V jesenski številki glasila smo pisali o kandidaturi suhozidne gradnje za vpis

na seznam UNESCO nesnovne dediščine človeštva. Kandidatura z naslovom »The Art of Dry Stone: Knowledge and Techniques« (Umetnost suhogradnje: znanje in tehnike) je bila konec novembra potrjena s strani UNESCO odbora, kar pomeni dejanski vpis na ta ugledni seznam.

Za Slovenijo predstavlja enega od štirih vpisov na UNESCO seznam nesnovne dediščine človeštva. »Umetnost suhozidne gradnje« se je pridružila Škofjeloškemu pasijonu, obhodom kurentov in idrijski čipki. Na UNESCO seznamu svetovne dediščine so že od leta 1986 vpisane Škocjanske jame, v zadnjih letih so se jim

pridružili dediščina kolišč na Ljubljanskem barju, idrijska dediščina živega srebra ter, kot zadnje, dva slovenska rezervata bukovih pragozdom v okviru mednarodne nominacije.

Koliko dobrega bomo dobili od nove pridobitve, je odvisno predvsem od nas samih – lastnikov suhozidnih gradenj, lokalnih uprav, ki v našem imenu sprejemajo odločitve v našem skupnem prostoru, ter od nekaterih drugih povezanih ustanov.

Nataša Kolenc,
Partnerstvo za kraško suhozidno gradnjo